

REFERAT

25. februar 2021

Møde i Det Særlige Bygningssyn

Torsdag den 4. februar 2021 kl. 10.15-14.15

Skype-møde

Det Særlige Bygningssyn
c/o Slots- og Kulturstyrelsen,
Center for Kulturarv,
Fejøgade 1, 2. sal
4800 Nykøbing F.

Mia Kroer Ræbild
Arkitekt Cand. Arch./Sekretær for
Det Særlige Bygningssyn
Dir. 33 74 52 68

Fra Bygningssynet deltog:

Formand Jens Toftgaard, Nicolai Bo Andersen, Jens Andrew Baumann, Thomas Garth-Grüner, Peter Hee, Jens Hendeliowitz, Thina Wallin Jensen, Ulla Kjær, Gemma Lalanda, Sara Aasted Paarup, Frank Allan Rasmussen, Mette Slyngborg og Lisbet Wolters.

Afbud fra:

Fra Slots- og Kulturstyrelsen deltog:

Enhedschef Merete Lind Mikkelsen, specialkonsulent Birte Skov, arkitekt Eva Sievert Asmussen, arkitekt Mia Kroer Ræbild (referent).

DAGSORDEN

1. Referat af Det Særlige Bygningssynsmøde den 3. december 2020

Der var ingen bemærkninger til referatet.

1.1 Habilitet

Thina Wallin Jensen erklærede sig inhabil i forhold til byggesagen De Danske Spritfabrikker og forlod mødet inden punktets fremlæggelse og drøftelse.

2. Meddelelser

2.1 Orientering om Nyborg Slot

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i december 2020 traf afgørelse i klagesagen omkring Nyborg Slot. Et flertal bestående af fire medlemmer i Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderede, at klagerne burde imødekommes. Baggrunden var, at fire foreninger i juni 2019, lige efter bygningsfrednings- og fortidsmyndigheden havde godkendt projektet, påklagede dispensationen fra fortidsmyndigheden til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Kulturministeren modtog efter anmodning en redegørelse for Nyborg Slot projektets forløb den 21. januar 2021. Sagens videre forløb drøftes nu politisk.

2.2 Orientering om Ørslev Kloster

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at man på Ørslev Kloster ønsker en restaurering og ombygning af klosterets hovedbygning samt har planer om at udvide den fritliggende portnerbolig.

Synet pointerede, at det er svært at følge med i sager, der er år undervejs og hvor udtalelser ligger langt tilbage i tiden, og opfordrede til at sagen, der omhandler et af landets ældste klostre, ved rette lejlighed forelægges Det Særlige Bygningssyn.

2.3 Orientering om Faglige Retningslinjer

Merete Lind Mikkelsen fortalte, at de offentliggjorte Faglige Retningslinjer, som dels forefindes på styrelsens hjemmeside og dels findes i en trykt version, har fået en god modtagelse, og at styrelsen regner med en revisionsrunde af retningslinjerne om et års tid. Hvis medlemmerne løbende har kommentarer, som skal med i revisionen, kan de sende dem til synets sekretær. Flere af Bygningssynets medlemmer ytrede ønske om at få de Faglige Retningslinjer tilsendt i en trykt version.

2.4 Orientering om indkommen klage i forbindelse med afslag på fredning

Merete Lind Mikkelsen berettede, at styrelsens afslag på fredning af Duebrødre Hospital i Roskilde, Roskilde Kommune er blevet påklaget til Kulturministeren.

2.5 Nye medarbejdere og revideret struktur i Fredede Bygninger

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at arkitekt Bolette Lehn Petersen samt arkitekt og planlægger Anne-Line Møller Sutcliffe med udgangen af december 2020 er stoppet i styrelsen, og at arkitekt Luna Dyre pr. 1. februar 2021 er blevet ansat som arkitekt i Fredede Bygninger. En ny stilling som chefkonsulent til ledelsesunderstøttende arbejde – herunder arbejde med verdensarvs- og planområdet er netop blevet slået op med forventet ansættelse 1. april 2021.

Endvidere oplyste Merete Lind Mikkelsen, at strukturen i Fredede Bygninger ændres ved, at kontorets områdegrupper i fællesskab skal gennemse forslag til lokalplaner og kommuneplaner og derved skabe større fokus på, hvad kulturarvens værdier kan i forbindelse med planlægningen rundt omkring i Danmark.

2.6 Nyhed om Rapport ”En styrket indsats for de fredede bygninger” og det netop igangsatte pilotprojekt om genopretning af nødlidende bygninger

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at styrelsen, på baggrund af en gennemgang af vedligeholdelsestilstanden på 4.816 fredede bygninger (Fredningsgennemgangen 2010-2016), har fået udarbejdet en rapport omhandlende de 310 bygninger fredede bygninger, som ikke vurderes at være i forsvarlig stand. Styrelsen forventer at kunne offentliggøre Rapporten i uge 8 sammen med en nyhed herom.

Rapporten tilsendes Bygningssynets medlemmer i forbindelse med udsendelsen af mødemateriale til næste møde, da styrelsen ønsker en drøftelse af rapportens indhold. Endvidere fortalte Merete Lind Mikkelsen om det netop igangsatte pilotprojekt om genopretning af nødlidende bygninger, hvor udvalgte bygninger med forskellige problemstillinger forskellige steder i landet støttes med højere tilskud og lån. Formålet er at udvikle mere hensigtsmæssige genopretningsmetoder.

3. Lister over byggesager i perioden 4. november 2020 til 4. januar 2021

3.1 Bygningssynet fik den 29. januar 2021 tilsendt svarene på de indkomne spørgsmål til byggesagslisterne. Thina Wallin Jensen oplyste, at der ofte kan være tvivl om, hvornår man skal spørge Slots- og Kulturstyrelsen i forhold til eksempelvis plantning af nye træer

eller opførelse af en ny bygning ved siden af en fredet bygning. Merete Lind Mikkelsen svarede, at styrelsen må skærpe informationerne herom på hjemmesiden.

- 3.2** Der blev spurgt ind til et par spørgsmål til byggesagslisten over egne bygninger, blandt andet nævnte Jens Hendeliowitz det problematiske i, at eksempelvis Frederiksbergs Have er fredet efter naturfredningsloven og ikke som et selvstændigt landskabsarkitektonisk værk.

Merete Lind Mikkelsen nævnte, at det af forvaltningsmæssige årsager er yderst vigtigt, at synet har fokus på byggesagerne vedrørende styrelsen egne bygninger, og at disse sager fremadrettet kort løbes igennem ved møderne.

- 3.3** Der var ingen yderligere spørgsmål til klagesagslisten.

Birte Skov redegjorde for processen omkring byggesagslisternes tilblivelse og mindede Bygningssynets medlemmer om, at de til enhver tid kan bede om at få en byggesag fra byggesagslisterne fremlagt ved et kommende bygningssynsmøde.

Endelig bad Slots- og Kulturstyrelsen Det Særlige Bygningssyn evaluere proceduren med skriftlig tilsendelse af svarene på spørgsmålene til byggesagslisterne et par dage før mødet. Bygningssynet ytrede, at de gerne ser den nuværende ordning fortsætte.

4. § 7a

Den 22. januar 2021 blev fjerde del af listen over styrelsens forslag til fredede bygninger eller dele af fredede bygningsanlæg, som kan omfattes af § 7 a, da deres fredningsværdier overvejende ligger i det ydre og i hovedstrukturen, tilsendt Det Særlige Bygningssyn. Bygningssynet havde ingen yderligere kommentarer hertil.

4.1 Høring over ”Bekendtgørelse om hvilke bygningsarbejder på fredede bygninger der ikke kræver forudgående tilladelse”

Merete Lind Mikkelsen orienterede om, at ”Bekendtgørelse om hvilke bygningsarbejder på fredede bygninger der ikke kræver forudgående tilladelse” er i høring, samt at styrelsen er ved at udfærdige en vejledning. § 7a er først gældende, når ejerne af de udpegede bygninger har modtaget en orientering herom samt når det er tinglyst på ejendommen, hvilket skal være sket ved udgangen af 2021. Bekendtgørelsen kan findes via dette link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64797>

5. Håndtering af Bygningssynets dagsorden og mødemateriale

Det Særlige Bygningssyn drøftede på baggrund af en aktindsigt i Bygningssynets dagsorden og øvrige mødemateriale om man ønsker at ændre den nuværende procedure. Medlemmerne kom frem til, at de ønsker arbejdsro til synsarbejdet, hvorfor de ikke ønsker dagsordenen eller øvrigt mødemateriale offentliggjort før mødet, men henviser til, at interesserede, ganske som nu, kan læse referat af mødet, når det offentliggøres på styrelsens hjemmeside.

6. Byggesager

6.1 De Danske Spritfabrikker, C.A. Olesens Gade 1, Aalborg Kommune

(20/03778 forelagt af Eva Sievert Asmussen)

På baggrund af oplæg fra Slots- og Kulturstyrelsen, drøftede Det Særlige Bygningssyn indledningsvist en række generelle og principielle spørgsmål om funktionsændring af funktionstømte industribygninger.

Det Særlige Bygningssyn har taget stilling til sagen om etablering af et kunstcenter i kedelhallerne og værkstedsbygningen på et overordnet niveau, og på baggrund af en præsentation af projektets hovedtræk. Bygningssynet ønsker at få sagen forelagt igen, når projektet er viderebearbejdet.

Bygningssynet anerkender overordnet projektets hovedgreb om forhøjning af kedelhal og værkstedsbygning, og lægger vægt på, at det er et princip, som er kendt i anlægget i forvejen. Det Særlige Bygningssyn henstiller til, at projektet, herunder udformningen af forhøjelsen, bearbejdes så det understøtter det samlede anlæg. Endvidere anbefaler bygningssynet en bearbejdning af tagkonstruktionerne, som udgør meget væsentlige elementer i de fredede bygninger og i den ønskede forhøjelse.

Det Særlige Bygningssyn ser med bekymring på den udvikling af udformningen af kunstværket Cloud City, som Bygningssynet er blevet præsenteret for. Bygningssynet bemærker, at kunstværket ikke forholder sig formmæssigt til de fredede bygninger. Endvidere bemærker Bygningssynet, at kunstværket ikke lader til at få det lette og transparente udtryk som det har haft i tidligere visualiseringer af projektet, og som det fremstod med, da Bygningssynet fik forundersøgelsen af anvendelsesmulighederne for området forelagt i 2015.

Det Særlige Bygningssyn finder, at det for ombygninger af fredede bygninger generelt gælder, at hensynet til de fredede bygninger ultimativt bør veje tungere end hensynet til en ny funktion. Det kan betyde, at det ikke altid er muligt til fulde at opfylde alle ønsker om funktioner.

På den baggrund er det Bygningssynets vurdering, at en bærende konstruktion til kunstværket Cloud City, som føres ned i den fredede bygning, er et udtryk for en ubalance i det hierarki, som bør være mellem de fredede bygninger og de nye tilføjelser. Bygningssynet finder ikke, at en forankring af kunstværket i de fredede bygninger er foreneligt med fredningen.

Det Særlige Bygningssyn indstiller at skitseforslaget videreudvikles og bearbejdes i tæt dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

7. Eventuelt

Frank Allan Rasmussen nævnte, at med tanke på, at De Danske Spritfabrikker i Aalborg er et hovedværk i dansk industrihistorie, samt at fabrikken desuden i 2007 blev udpeget som et af 25 nationale industriminder i Danmark, så burde styrelsen afholde et seminar om industribygninger, deres historie og deres bevaring.